

انتشارات سلامی و مقالات حجم‌دهنده

Salami Publications and Meat Extenders Articles

محسن رضائیان^۱

M. Rezaeian

در سخن سردبیری شماره زمستان سال ۱۳۸۸ مجله دانشگاه، موضوع "انتشار مجدد" (Duplicate publication) [۱] و در شماره زمستان سال ۱۳۸۹، موضوع "انتشار اضافی" (Redundant publication) [۲] مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در آن مقالات سعی گردید که برخی از دلایل ارتکاب به این دو عمل غیراخلاقی توسط تعداد معدودی از نویسندگان مورد بحث و بررسی قرار گرفته و مضرات این اعمال غیراخلاقی در حوزه انتشار مقالات علمی، روشن و راه‌های برخورد با آن‌ها نیز مشخص گردد. سخن سردبیری شماره حاضر به تشریح بیشتر دو نوع عمل غیراخلاقی مرتبط با انتشار اضافی، یعنی انتشارات سلامی (Salami publications) و مقالات حجم‌دهنده (Meat extenders articles) می‌پردازد [۳].

نام روش غیراخلاقی انتشار سلامی از سلامی (Salame) که نوعی کالباس پر ادویه ایتالیایی است، اقتباس شده است. از آنجایی که برای مصرف کالباس آن را به برش‌های کوچک (Slices) تقسیم می‌کنند، از همین رو، نام انتشار سلامی نیز برای مقالاتی در نظر گرفته شده است که جملگی از یک طرح پژوهشی اصلی منشعب می‌گردند که از یک جمعیت، یک روش و فرضیه یکسان پیروی می‌نمایند. در واقع، شکستن نتایج یک مطالعه اصلی به برش‌های کوچک، در حالی که می‌توان کل نتایج را در یک مقاله اصلی ارائه کرد، عملی غیراخلاقی انتشارات سلامی را در بر می‌گیرد [۳].

توجه به این نکته ضروری است که تنها نتایج مطالعات بزرگ اپیدمیولوژیک که سؤالات متفاوت و مجزایی مورد بررسی قرار داده باشند را می‌توان در مقالات مختلف چاپ کرد. حتی در چنین حالتی، هر مقاله منتشر شده از چنین مطالعاتی باید دارای فرضیه‌های کاملاً مشخص و مجزا از سایر مقالات بوده و با آن‌ها همپوشانی نداشته باشد و وابستگی هر یک از مقالات به مطالعه اصلی نیز باید به دقت شرح گردد [۴].

مقالات حجم‌دهنده نیز نام خود را از حجم‌دهنده‌های گوشت (Meat extenders) اقتباس کرده‌اند. مواد حجم‌دهنده گوشت، موادی هستند که معمولاً دارای مقادیر زیادی از پروتئین بوده که برای ارزان نمودن قیمت گوشت به آن اضافه می‌گردد. اما در

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

تلفن: ۰۳۹۱-۵۲۳۴۰۰۳، دورنگار: ۰۳۹۱-۵۲۲۵۲۰۹، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

انتشار متون علمی، اگر یک نویسنده بخشی از یافته‌های قبلاً منتشر شده خود را با یافته‌های جدیدتری ترکیب کرده تا بر اساس آن مقاله جدیدی را منتشر نماید، دچار خطای اخلاقی مقالات حجم‌دهنده گردیده است [۳].

متأسفانه تجربه سردبیری اینجانب نشان می‌دهد که نویسندگان جوان و کم‌تجربه‌تر نظیر دانشجویان ممکن است به شکلی ناآگاهانه مرتکب چنین خطاهایی گردند. از همین رو، برعهده اساتید راهنما است که چگونگی پرهیز از این نوع خطاهای اخلاقی را به دانشجویان خود آموزش دهند.

References

- [1] Rezaeian M. Publication ethics. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2010; 8(4): 251-2
- [2] Rezaeian M. Redundant Publication. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2011; 9(4): 247-8
- [3] Audisio RA, Stahel RA, Aapro MS, Costa A, Pandey M, Pavlidis N. Successful publishing: How to get your paper accepted. *Surg Oncol* 2009;18(4):350-6.
- [4] Abraham P. Duplicate and salami publications. *J Postgrad Med* 2000; 46: 67-69.